ONDINE

HAKOLA & HOSOKAWA
GUITAR CONCERTOS

TIMO KORHONEN
OULU SYMPHONY ORCHESTRA
SANTTU-MATIAS ROUVALI

Kimmo Hakola

Toshio Hosokawa

"Music is the place where notes and silence meet."
– Toshio Hosokawa

Kimmo Hakola (b. 1958) has a remarkably cosmopolitan and uninhibited way of mixing musical styles to create startling perspectives. His output includes orchestral works, operas, concertos, chamber music and works for solo instruments.

The guitar and music written for the instrument are usually strongly associated with Spain. Accordingly, Hakola brashly and boldly employs ultra-Spanish gestures yet manages to surprise the listener with how he uses them.

In Medieval Andalusia, Arabs, Jews, Gypsies and Christians lived together in peace. This fruitful interaction promoted a mixture of peoples and traditions. As folk traditions were rarely written down, they evolved as they were passed on from master to apprentice, from one generation to another. In 1980, Blas Infante wrote that the term *flamenco* could be traced back to the Arabian term *Felah-Mengus*, meaning 'wandering people'. In Kimmo Hakola's ***Guitar Concerto*** (2008), the composer challenges the listener to question the stereotypes associated with guitar music in general and guitar concertos in particular. I commissioned this piece with support from the Madetoja Foundation and premiered it with the Helsinki Philharmonic Orchestra in April 2008.

When I write a concerto, I often draw inspiration from the soloist who will be premiering it. In my mind, I imagine myself listening to that soloist performing my music.

My Guitar Concerto is a continuation of my exploration of musical worlds with a Jewish origin. While in my Clarinet Concerto I referred mostly to the klezmer tradition of the Jews of eastern Europe, which has a Balkan flavour, the Guitar Concerto has more to do with the musical tradition of the Sephardic Jews of Spain and northern Africa.

The first movement is a journey from a neutral modern downtown to a more ethnic environment. It is also a battle of textures, a progression of nudges and mergers, but with bolder transitions and harmonic focus than in the Clarinet Concerto or my previous allegro movements.

The second movement, Adio, *derives its title from the song* Adio Querida *in Ladino (Judeo-Spanish). I spent a lot of time agonising over whether to incorporate this compelling song in my concerto. Old Sephardic songs play a significant role in my personal experiential history: I became acquainted with members of a small Sephardic community in Paris and was invited to some of their endearingly warm-hearted parties. Singing is an essential part of their gatherings, and the entrancing melody of* Adio *is a memory that lingers strongly with me.*

The third movement is titled Ghetto. *It is a dream image of a fictitious ghetto somewhere in Andalusia. I wanted to create a cinematic mood where the fragmentation of the music arrests time and draws attention to the sounds in the environment. A panoply of flamenco styles may be heard, some of them greatly distanced. A mutter of voices comments on the music heard and encourages the soloist to experiment further. At times, we hear the familiar Balkanesque festive mood that links Jewish culture worldwide, albeit here adapted to the various modes of flamenco.*

This work is dedicated to Timo Korhonen.

(Kimmo Hakola)

Toshio Hosokawa (b. 1955) is another kind of modern, cosmopolitan artist. One of the most successful composers of his generation, he combines elements from central European modernism with Japanese tradition, using both Western and Japanese instruments. His extensive output includes works in a wide variety of genres, from solo pieces to massive orchestral works. ***Voyage IX 'Awakening'*** (2007) was jointly commissioned by the Warsaw Autumn festival, the Camerata Athens orchestra and the Turku Philharmonic Orchestra and premiered in Warsaw in September 2007.

This work is the ninth in the Voyage *series, which I began in 1997.* Voyage *is a concerto series for soloist and ensemble (or orchestra), in which the soloist symbolises man, and the orchestra universe, nature, and the world that encloses him within and without. Within the relationship with nature, man grows and discovers a deep harmony between nature and his true self.*

In Voyage IX*, I imagined the guitar as a lotus flower, and the string orchestra as water (a pond).*

The lotus sends its roots deep into the mud beneath the surface of the pond; the stem passes through the water toward the surface and the sky; the bud is blossoming toward the morning sunshine.

The sustained note in the strings at the beginning of this works represents the vibrations on the water's surface; the lower register represents the world in the water; the further lower register represents the mud at the bottom of the pond; the register above the sustained note represents the world in the sky. Reaching slightly over the surface of the pond, the bud sings of its longing for blossoming and basks in the morning sunshine.

The flower and I are one – the song of the flower is mine; the awakening of the flower represents my self-purification, my self-awakening.

The composition is dedicated to Timo Korhonen.

(Toshio Hosokawa)

Blossoming II (2011) for orchestra was premiered at the Edinburgh Festival in the same year. It is a piece that seems to want to coalesce into a single moment, a single mood where time has stopped.

In recent years, I have been writing works associated with flowers. My father was an ikebana *master. Zeami, a pioneer of the Japanese Noh theatre tradition, describes the best performers as 'flowers'. Flowers are deeply rooted in Japanese aesthetics and spiritual life, which is why I chose this topic. The flower I imagined in* Blossoming II *is the lotus blossom, the symbol of Buddhism. The flower and I are one; the awakening of the flower represents the rebirth of the self.*

(Toshio Hosokawa)

Timo Korhonen

Translation: Jaakko Mäntyjärvi

Timo Korhonen (b. 1964 in Rautalampi, Finland) is one of the most versatile proponents on his instrument in the world.

He has performed in more than 30 countries, at venues in Berlin, London, Vienna, Paris, Tokyo, Chicago, Toronto, St. Petersburg, Madrid, Buenos Aires, Havana, Los Angeles, Hong Kong and at the Schleswig-Holstein Music Festival among others. He has appeared with orchestras under Esa-Pekka Salonen, Sakari Oramo, Osmo Vänskä, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste, Susanna Mälkki, Hannu Lintu and John Storgårds.

Timo Korhonen made his début at the age of 14 and began his international career at the age of 17 when he became the youngest ever winner of the guitar category in the ARD competition in Munich. He has premiered more than 40 new works, and composers such as Magnus Lindberg, Leo Brouwer, Toshio Hosokawa and Kimmo Hakola have dedicated works to him. Korhonen has founded and lead the international GUITARISTIVAL competition and festival and the Suomenlinna Culinary Concerts in Helsinki. As instructor and lecturer he has visited several universities and festivals around the world.

Korhonen records regularly for the Ondine label. His recordings have been acclaimed by critics and have received several awards. For example, the disk containing *Concerto of Helsinki*, written for Timo Korhonen by Leo Brouwer, with the Tampere Philharmonic conducted by Tuomas Ollila (Hannikainen), won the Cannes Classical Award 2003 (ODE 979-2), Gramophone Recommends 2007, Disk of the Year (The Finnish Broadcasting Corporation) etc. Korhonen has published a guitar edition of the complete Sonatas and Partitas for Violin by J.S.Bach in cooperation with Japanese Gendai Guitar Inc.

Timo Korhonen plays guitars built by ”Weissgerber” (Richard Jakob) in 1925, 1928 and 1930 and by Brian Cohen in 1996.

www.timokorhonen.eu

Timo Korhonen

The **Oulu Symphony Orchestra** is the only symphony orchestra in Northern Finland and the most northerly in the European Union. Formed in 1937, it was granted the right to call itself the Oulu City Orchestra in 1954 and was adopted by the City in 1961. Its present name dates from 2005.

Over the years it has been conducted and developed by many, including Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje and Arvo Volmer. Its Artistic Director for the period 2005–2008 was Dmitri Slobodeniouk. John Storgårds was its Principal Guest Conductor 1997–1999 and Jaakko Kuusisto 2005–2009.

Since 2010 Anna-Maria Helsing has been the Artistic Director. Johannes Gustavsson will be Chief Conductor of the Oulu Symphony Orchestra from the autumn of 2013.

The orchestra has released a number of discs. The composer-in-residence from 1997 to 2009 was Olli Kortekangas, and during this time it recorded his opera *Messenius and Lucia* for Ondine.

www.oulusinfonia.fi

The young Finn **Santtu-Matias Rouvali** (b. 1985), one of the most exciting conductors of the younger generation, has made a number of important debuts already in his career including concerts with the hr-Sinfonieorchester, the Orchestre Philharmonique de Radio France, Dresdner Phiharmonie, Swedish Radio Symphony, Philharmonia and Tokyo Symphony orchestras. In September 2012 Rouvali was announced as the next Chief Conductor and Artistic Director of the Tampere Philharmonic Orchestra and begins this post, alongside his position as Principal Guest Conductor of the Copenhagen Philharmonic Orchestra, in September 2013.

He also holds the post of Artist in Association with the Tapiola Sinfonietta, and in 2011/12 he was chosen to take part in the Dudamel Fellowship Programme in Los Angeles. Over the past seasons, he has worked with a number of prominent soloists, including Mischa Maisky, Alisa Weilerstein, Vilde Frang and Kirill Gerstein.

In addition, he continues his relationship with the Finnish Radio Symphony Orchestra and the Residentie Orkest, conducting a number of concerts each season, and other important engagements include the New Jersey and Milwaukee symphony orchestras in the USA as well as dates closer to home with the Stockholm Philharmonic, Bergen Philharmonic and Royal Scottish National orchestras, and the Deutsches Symphonie-Orchester Berlin.

In past seasons, Rouvali has also conducted Bizet's *Carmen* and Mozart's *Die Zauberflöte* with Kokkola Opera.

Santtu-Matias Rouvali

"Music is the place where notes and silence meet."
– Toshio Hosokawa

Kimmo Hakolan (s.1958) kosmopoliittinen ja estoton tapa sekoittaa musiikin eri tyylejä avaa hämmästyttäviä näkökulmia. Hänen tuotantoonsa kuuluu orkesteriteoksia, oopperoita, konserttoja, kamarimusiikkia ja sävellyksiä soolosoittimille.

Kitara ja kitaramusiikki assosioidaan yleensä vahvasti Espanjan suuntaan. Hakola käyttää periespanjalaisiksi tunnistettavia eleitä häpeämättömästi ja rohkeasti yllättäen kuulijansa.

Keskiajan Andalusiassa arabit, juutalaiset, mustalaiset ja kristityt elivät sovussa keskenään. Tämä hedelmällinen yhteistoiminta edisti myös kansojen ja kansanperinteiden sekoittumista. Kansanperinnettä ei ollut tapana tallentaa kirjoihin, vaan perinteet säilyivät ja kehittyivät siirtyen tekijältä toiselle, edelliseltä polvelta seuraavalle. Blas Infante kirjoitti vuonna 1980 flamenco-termin johtuvan arabian-kielisestä käsitteestä "Felah-Mengus" – vaeltava kansa. ***Kitarakonsertossaan*** vuodelta 2008 Hakola haastaa kuulijan kyseenalaistamaan kitarakonserttoihin ja –sävellyksiin liitettyjä stereotypioita. Tilasin konserton Madetoja-säätiön tuella ja teos kantaesitettiin Helsingin kaupunginorkesterin konsertissa huhtikuussa 2008.

Kun sävellän konserttoa, teoksen kantaesittävä solisti on minulle usein innoituksen lähde. Kuvittelen mielessäni solistin konserttisaliin ja kuuntelen, kuinka juuri hän musiikkiani soittaisi.

Kitarakonserttoni on jatkoa klarinettikonsertossani aloittamalleni juutalaistaustaisten musiikillisten maailmojen kartoittamiselle. Jos klarinettikonsertto viittasi enemmän Itä-Euroopan juutalaisten balkanilaissävyiseen klezmer-traditioon, kitarakonsertto pohjaa Espanjan ja Pohjois-Afrikan sefardijuutalaisten perinteeseen.

Ensimmäinen osa on matka neutraalista urbaanista downtownista etnisempään maisemaan. Osa on myös tekstuurityyppien taistelua, nykäyksittäistä ajautumista ja sulautumista karakterista toiseen – nyt kuitenkin rohkeimmin leikkauksin ja harmonian fokusta vahvemmin kärjistäen kuin klarinettikonsertossani tai muissa allegro-topoksissani.

Toinen osa Adio *on saanut nimensä ladinonkielisestä laulusta Adio Querida. Vietin monta vaikeaa hetkeä miettiessäni, haluanko liittää tämän koskettavan laulun konserttooni. Vanhoilla sefardilauluilla on kuitenkin kiinnekohta kokemushistoriassani: tutustuin Pariisissa pienen sefardiyhteisön jäseniin ja pääsin osallistumaan heidän suloista lämpöä huokuviin juhliinsa, joissa laulu on poikkeuksellisen vahvasti läsnä. Adion lumoava melodia on piirtynyt lähtemättömästi mieleeni.*

Kolmannen osan nimi on Ghetto*. Se on unenomainen äänikuva fiktiivisestä getosta jossain päin Andalusiaa. Olen halunnut luoda elokuvamaisen tunnelman, jossa musiikillisen muodonnan katkelmallisuus pysäyttää ajan kuuntelemaan ja tarkkailemaan ympäristön ääniä. Eri puolilta kantautuu flamencotyylien kirjo, toisinaan hyvinkin etäännytettynä. Puheensorina kommentoi kuultua ja innostaa solistia yhä uusiin kokeiluihin. Paikoin kajahtaa ilmoille juutalaisen kulttuurin universaalia veriyhteyttä alleviivaava tuttu balkanilaissävyinen rieha, nyt kuitenkin flamencon eri moodeihin mukautettuna.*

Teos on omistettu Timo Korhoselle.

(Kimmo Hakola)

Toshio Hosokawa (s. 1955) on toisenlainen esimerkki nykyajan kosmopoliittisesta taiteilijasta. Sukupolvensa menestyneimpiin kuuluva säveltäjä yhdistää taiteessaan keskieurooppalaisen modernismin ilmaisutapoja japanilaiseen perinteeseen käyttäen sekä länsimaisia että japanilaisia soittimia. Hosokawan laaja tuotanto sisältää teoksia soolosoittimista jättikokoonpanoihin. ***Voyage IX "Awakening"*** (Matka IX "herääminen") vuodelta 2007 toteutui Varsovan Syksy-festivaalin, Camerata Athens-orkesterin ja Turun filharmonisen orkesterin yhteistilauksena. Konsertto kantaesitettiin syyskuussa 2007 Varsovassa.

Tämä teos on yhdeksäs vuonna 1997 aloittamassani Voyage *(matka) -nimisten teosten sarjassa.* Voyage *on sarja konserttoja solistille ja soitinyhtyeelle (tai orkesterille). Solisti edustaa ihmistä ja orkesteri maailmankaikkeutta, luontoa ja maailmaa, joka ympäröi ihmistä sisältä ja ulkoa. Kasvaessaan suhteessaan luontoon ihminen löytää syvän harmonian luonnon ja oman todellisen olemuksensa välillä.*

Voyage IX *-teoksessa ajattelin kitaraa lootuksen kukkana ja jousiorkesteria vetenä (lampena).*

Lootuksen juuret ulottuvat syvälle mutaan lammen pohjassa; sen varsi nousee veden halki kohti pintaa ja taivasta; ja kukka aukeaa kohti aamuaurinkoa.

Jousten pitkä ääni teoksen alussa on veden pinnan väreilyä; matala rekisteri edustaa vedenalaista elämää ja kaikkein matalin rekisteri lammen pohjan mutaa; korkea rekisteri taas edustaa taivasta. Kukan nuppu kurottaa lammen pinnan ylle laulaen kukkimisen kaipuutaan, paistatellen aamuauringossa.

Kukka ja minä olemme yhtä – kukan laulu on minun lauluni, ja kukan avautuminen edustaa puhdistautumistani ja heräämistäni.

Teos on omistettu Timo Korhoselle.

(Toshio Hosokawa, suom. Jaakko Mäntyjärvi)

Orkesterille sävelletty ***Blossoming II*** (Kukkiminen II) vuodelta 2011 kantaesitettiin Edinburghin musiikkijuhlilla samana vuonna. Sävellys tuntuu haluavan tiivistää itsensä yhdeksi hetkeksi, tunnelmaksi, missä aika on pysähtynyt.

Olen viime vuosina säveltänyt kukkiin liittyviä teoksia. Isoisäni oli Ikebanan (kukkienasettelutaide) mestari. Zeami, japanilainen No-teatterin uranuurtaja, luonnehti parasta esiintyjää "kukaksi". Kukkien syvälle ulottuvat juuret japanilaisessa estetiikassa ja henkisessä elämässä saivat minut valitsemaan tämän aiheen. Blossoming II:ssa *kuvittelemani kukka on lootus, buddhalaisuuden vertauskuvallinen kukka. Minä ja kukka olemme yhtä ja kukan kukkiminen edustaa minän uudelleen syntymistä.*

(Toshio Hosokawa, suom. Elina Syrjänen)

Timo Korhonen

Timo Korhonen, s. 1964 Rautalammilla, on yksi soittimensa monipuolisimmista taitajista maailmassa.

Korhonen on esiintynyt yli kolmessakymmenessä maassa mm. Berliinissä, Tokiossa, Chicagossa, Torontossa, Pietarissa, Madridissa, Buenos Airesissa, Los Angelesissa, Hong Kongissa ja Schleswig-Holsteinin musiikkijuhlilla. Korhonen on esiintynyt mm. kapellimestarien Esa-Pekka Salosen, Sakari Oramon, Osmo Vänskän, Leif Segerstamin, Jukka-Pekka Sarasteen, Susanna Mälkin, Hannu Linnun ja John Storgårdsin kanssa. Korhonen oli kansainvälisen GUITARISTIVAL -kilpailun ja festivaalin ja Suomenlinnan Kulinaaristen Konserttien perustaja ja taiteellinen johtaja. Opettajana ja luennoitsijana Korhonen on vieraillut useissa yliopistoissa ja musiikkifestivaaleilla eri puolilla maailmaa.

Timo Korhonen debytoi 14-vuotiaana ja hänen kansainvälinen uransa alkoi 17-vuotiaana Saksan Radioyhtiöiden järjestämän musiikkikilpailun kitarasarjan kaikkien aikojen nuorimpana voittajana. Korhonen on kantaesittänyt yli 40 sävellystä ja useat säveltäjät mm. Magnus Lindberg, Leo Brouwer, Toshio Hosokawa ja Kimmo Hakola ovat omistaneet hänelle teoksiaan.

Korhonen levyttää säännöllisesti Ondine-levymerkille ja tallenteet ovat olleet kansainvälisiä arvostelumenestyksiä ja saaneet useita palkintoja: Cannes Classical Award 2003 (Concerto of Helsinki, Leo Brouwerin Korhoselle omistama teos), Gramophone Recommends 2007, YLE-vuoden levy-palkinto jne. Korhonen julkaisi vuonna 2011 kitaraedition Johann Sebastian Bachin sooloviuluteoksista yhteistyössä japanilaisen Gendai Guitar-kustantamon kanssa.

Timo Korhonen soittaa Richard Jakobin (Weissgerber) rakentamilla kitaroilla vuosilta 1925, 1928 ja 1932 ja Brian Cohenin vuonna 1996 rakentamalla kitaralla.

www.timokorhonen.eu

Oulu Sinfonia on Pohjois-Suomen ainoa ja EU-alueen pohjoisin sinfoniaorkesteri. Se aloitti toimintansa 1937, sai 1954 oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä ja kunnallistettiin 1961. Nykyisen nimensä orkesteri otti käyttöön 2005.

Tunnettuja kapellimestareita ja orkesterin kehittäjiä ovat viime vuosikymmenet olleet Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje ja Arvo Volmer. Vuosina 2005–2008 taiteellisena johtajana oli Dmitri Slobodeniouk. John Storgårds oli orkesterin päävierailijana 1997–1999 ja Jaakko Kuusisto 2005–2009.

Anna-Maria Helsing on toiminut taiteellisena johtajana vuodesta 2010. Johannes Gustavsson on Sinfonian ylikapellimestari syksystä 2013 alkaen.

Orkesteri on tehnyt useita levytyksiä. Vuosina 1997–2009 orkesterin nimikkosäveltäjänä oli Olli Kortekangas, ja tänä aikana orkesteri levytti Ondinelle Kortekankaan oopperan *Messenius ja Lucia*.

www.oulusinfonia.fi

Santtu-Matias Rouvali (s. 1985) aloittaa Tampere Filharmonian ylikapellimestarina ja taiteellisena johtajana elokuussa 2013. Tapiola Sinfoniettan taiteellisena partnerina hän on toiminut syksystä 2011 alkaen. Syyskuussa 2013 hän aloittaa Kööpenhaminan filharmonikkojen päävierailijana.

Rouvali valittiin 2011 Los Angelesin filharmonikoiden Dudamel Fellowship -ohjelmaan, jonka puitteissa hän on toiminut mm. Osmo Vänskän ja Christopher Eschenbachin assistenttina.

Rouvali tekee yhteistyötä Radion sinfoniaorkesterin ja Haagin Residentie-orkesterin kanssa. Hän vierailee säännöllisesti Sinfonia Lahden ja Turun filharmonisen orkesterin kapellimestarina. Kokkolan Oopperakesässä hän on johtanut Bizetin *Carmenin* 2010 ja Mozartin *Taikahuilun* 2011.

Rouvali aloitti lyömäsoitinopinnot Jorma Alanteen johdolla Lahdessa vuonna 1991. Opiskelu jatkui Lahden konservatoriossa ja vuonna 2003 Sibelius-Akatemian nuoriso-osastolla, jossa Rouvalin opettajana oli Olli-Pekka Martikainen. Häntä opettivat myös Pasi Suomalainen ja Christian Martinez, jonka kanssa Rouvali on opiskellut kausittain Tanskassa 15-vuotiaasta lähtien. Vuonna 2004 opinnot jatkuivat Sibelius-Akatemian solistisella osastolla. Rouvali voitti Eurovision nuorten solistien Suomen karsinnan vuonna 2004, ja hän on esiintynyt solistina eri orkestereissa. Vuonna 2007 hän aloitti opinnot Leif Segerstamin kapellimestariluokalla Sibelius-Akatemiassa opettajinaan myös Jorma Panula ja Hannu Lintu. Jo aiemmin hän opiskeli nuorisokapellimestariluokalla Hannu Linnun ja Jorma Panulan johdolla.

Publisher: Fennica Gehrman (Hakola), Schott Music (Hosokawa)

Recordings: 22–25 October 2012, Madetoja Hall, Oulu, Finland
A 24-bit recording in DXD (Digital eXtreme Definition)
Recording Producer: Seppo Siirala
Recording and Mastering: Enno Mäemets – Editroom Oy
Executive Producer: Reijo Kiilunen
℗ 2013 Ondine Oy, Helsinki

© 2013 Ondine Oy, Helsinki
Booklet Editor: Elke Albrecht
Photos: Kaz Ishikawa (Toshio Hosokawa), Kaapo Kamu (Santtu-Matias Rouvali),
Heikki Tuuli (Timo Korhonen), Saara Vuorjoki/Fimic (Kimmo Hakola)
Cover: *Urban graffiti wall* by Pavlo Maydan | Dreamstime.com
Design: Armand Alcazar

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES).

ODE 1219-2

KIMMO HAKOLA (1958)

	Guitar Concerto (2008)	**37’17**
1	I (Allegro brillante)	10’05
2	II Adio (Amoroso)	13’22
3	III Ghetto (Allegro, quasi cadenza)	13’51

TOSHIO HOSOKAWA (1955)

4	**Voyage IX, Awakening** *for guitar and strings with percussion*	**15’48**
5	**Blossoming II** *for chamber orchestra*	**11’55**

TIMO KORHONEN, guitar

OULU SYMPHONY ORCHESTRA

LASSE JOAMETS, concert master

SANTTU-MATIAS ROUVALI, conductor

KIMMO HAKOLA (1958)

1-3	GUITAR CONCERTO (2008)	37'17

TOSHIO HOSOKAWA (1955)

4	VOYAGE IX, AWAKENING	15'48
5	BLOSSOMING II *FOR CHAMBER ORCHESTRA*	11'55

TIMO KORHONEN, GUITAR
OULU SYMPHONY ORCHESTRA
SANTTU-MATIAS ROUVALI, CONDUCTOR

ONDINE
www.ondine.net

[65'24] · English notes enclosed · Esittelytekstit suomeksi
℗ & © 2013 Ondine Oy, Helsinki
Manufactured in Germany. Unauthorised copying, hiring, lending, public performance and broadcasting of this recording is prohibited.
www.timokorhonen.eu · www.oulusinfonia.fi

ODE 1219-2